

Hvordan **honorere ønsket** **om hjælp til rygestop** hos rygere med psykisk lidelse?

Forstærket indsats overfor storrygere i Vestklyngen
Projektleder Lene Stokholm Jensen
lsj@struer.dk, 4087 9117

Projekt 'Forstærket indsats overfor storrygere i Vestklyngen' 2015 - 2017

Samarbejde

- **Kommuner:** Lemvig, Struer, Holstebro, Herning, Ringkøbing-Skjern og Ikast-Brande
- **Hospitalsenheden Vest** (sygehuse i Herning, Holstebro, Ringkøbing, Tarm og Lemvig)
- **Regionspsykiatrien Vest** (afdelinger i Herning og Holstebro)
- **Almen praksis** (ca. 180 praktiserende læger)
- **Apoteker** (13)

Støttet med 6 mio fra Sundheds- og Ældreministeriets pulje til forstærket indsats overfor storrygere

Evaluering

Oxford Research (Sundhedsstyrelsen)
Triple Aim analyse (Region Midtjylland)

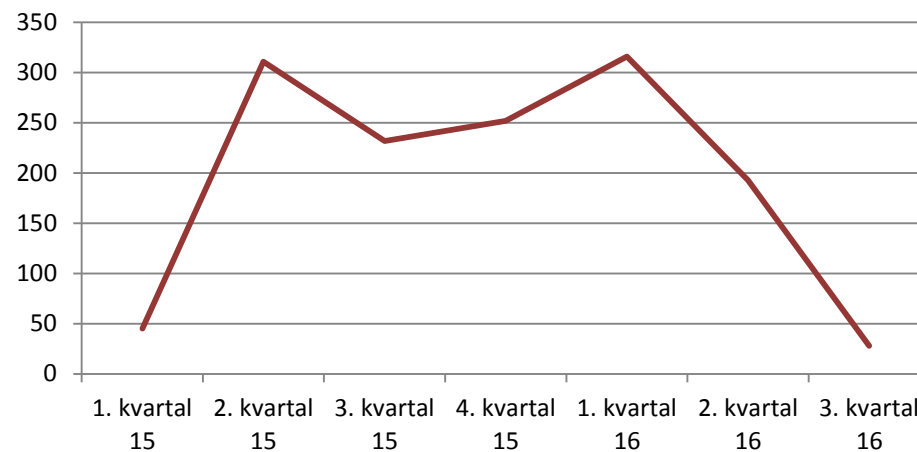
Projektets opgave

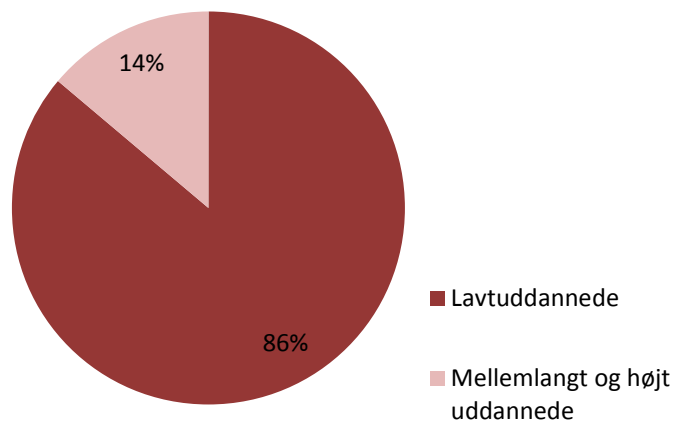

Rekruttering - foreløbige resultater 1.4.2015 - 0.9.2016

Antal afsluttede deltagere med startdato i de enkelte kvartaler

Højeste gennemførte uddannelse

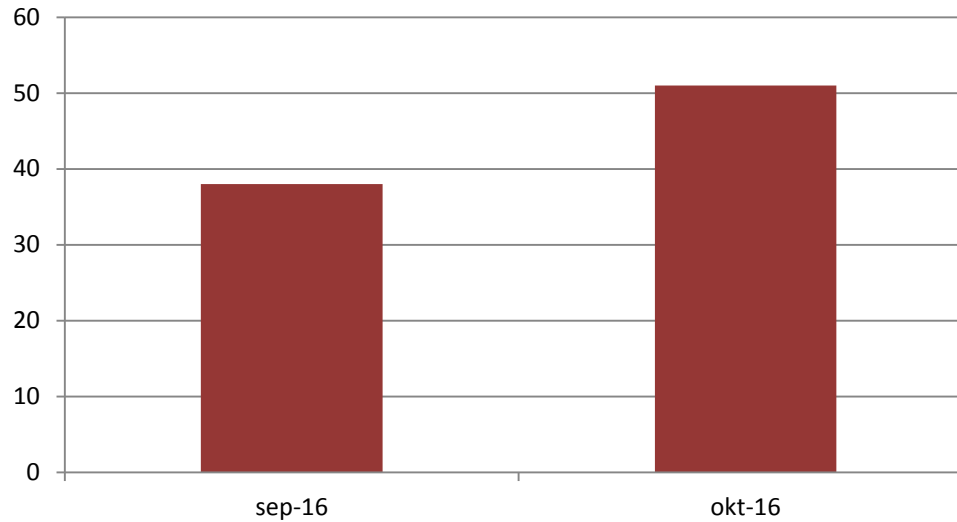

Hvor mange af deltagerne har en psykisk sygdom?

Henvisninger fra hospitalet 1.9. – 30.10.2016

Antal e-henvisninger

Udrulning gik i gang 1.9. 2016

Afdelingerne har indtil udgangen af 2016 til implementering

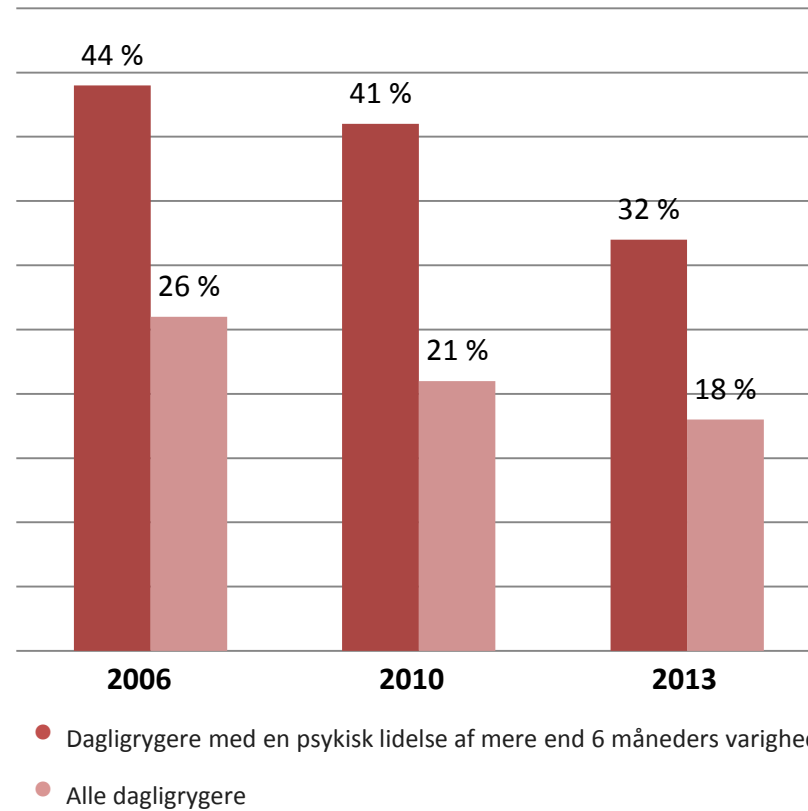
– *Psykatrien først gået i gang ultimo oktober*

Der følges op månedligt indtil udgangen af 2017

Herudover godt 100 henvisninger i pilotafprøvningen

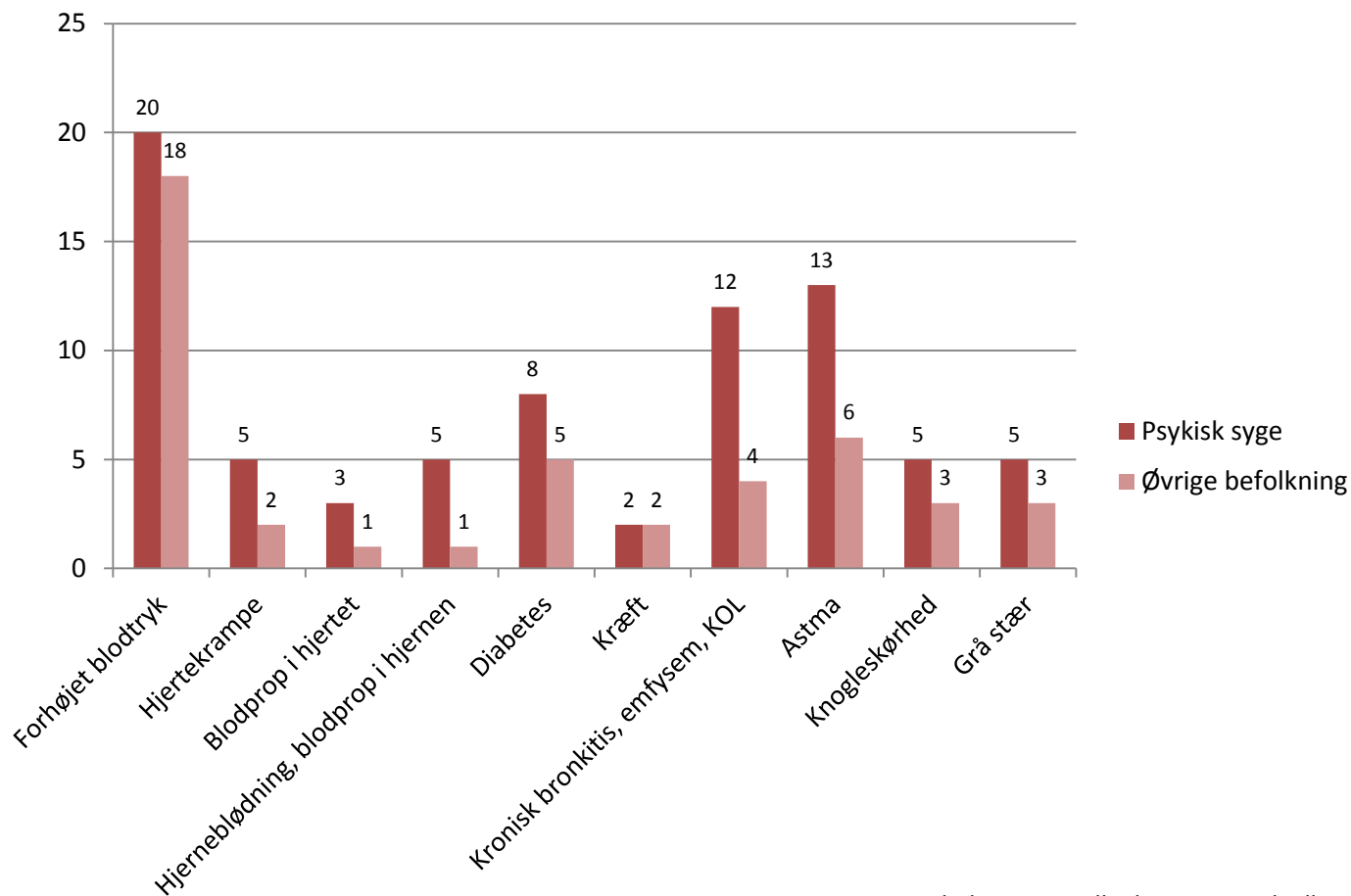
Mange psykisk syge ryger

- og mange af dem bliver syge af det

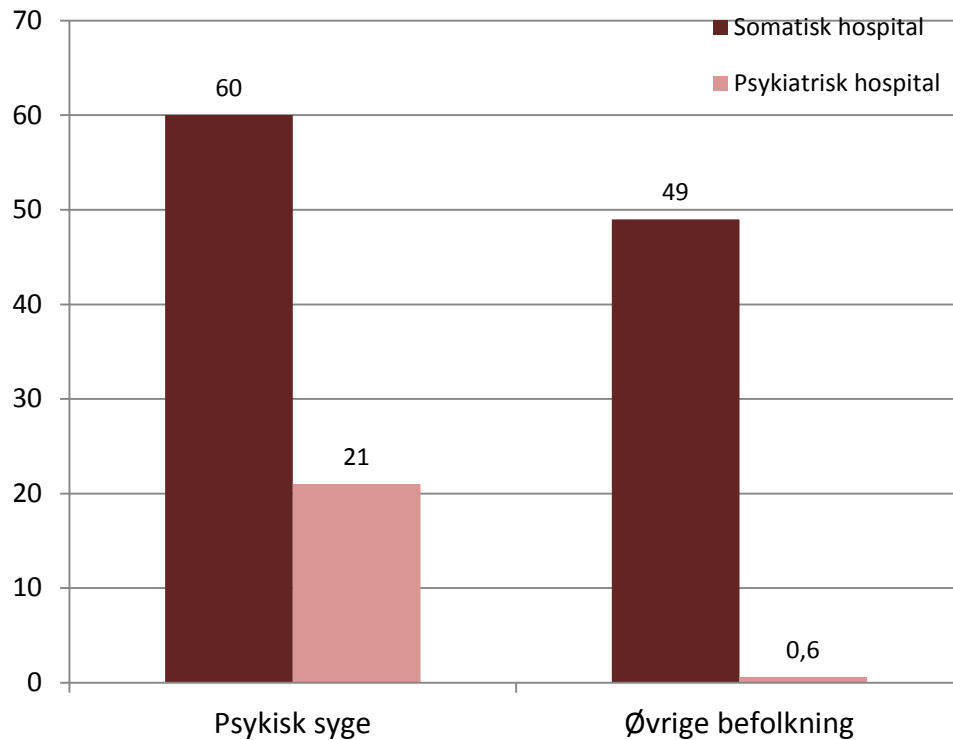
**Selvrappporteret forekomst af 10 langvarige rygerelaterede sygdomme
- borgere i Region Midtjylland i 2010 i alderen 25 – 79 år**

Vi møder dem ofte på hospitalet

Andel af borgere (25 – 79 år) i Region Midtjylland i kontakt med hospitalet i 2010

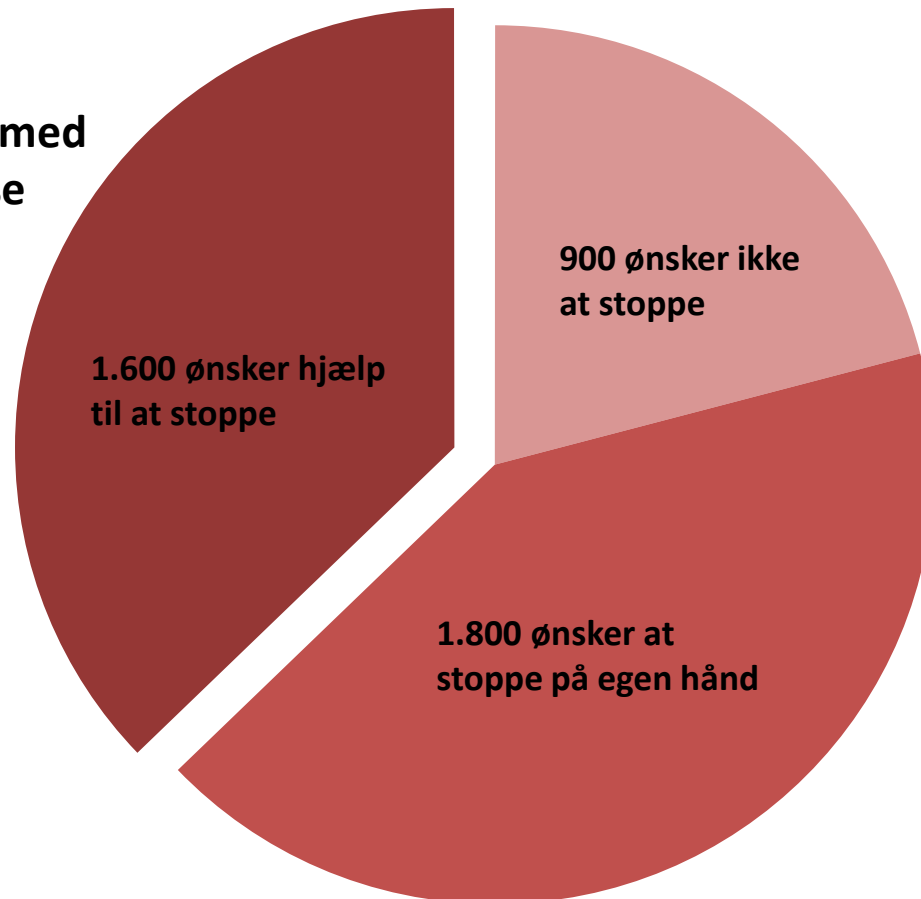

Hvor mange taler vi om i Vestklyngen?

4.300

**dagligrygere med
psykisk lidelse
(heraf 2.500
storrygere)**

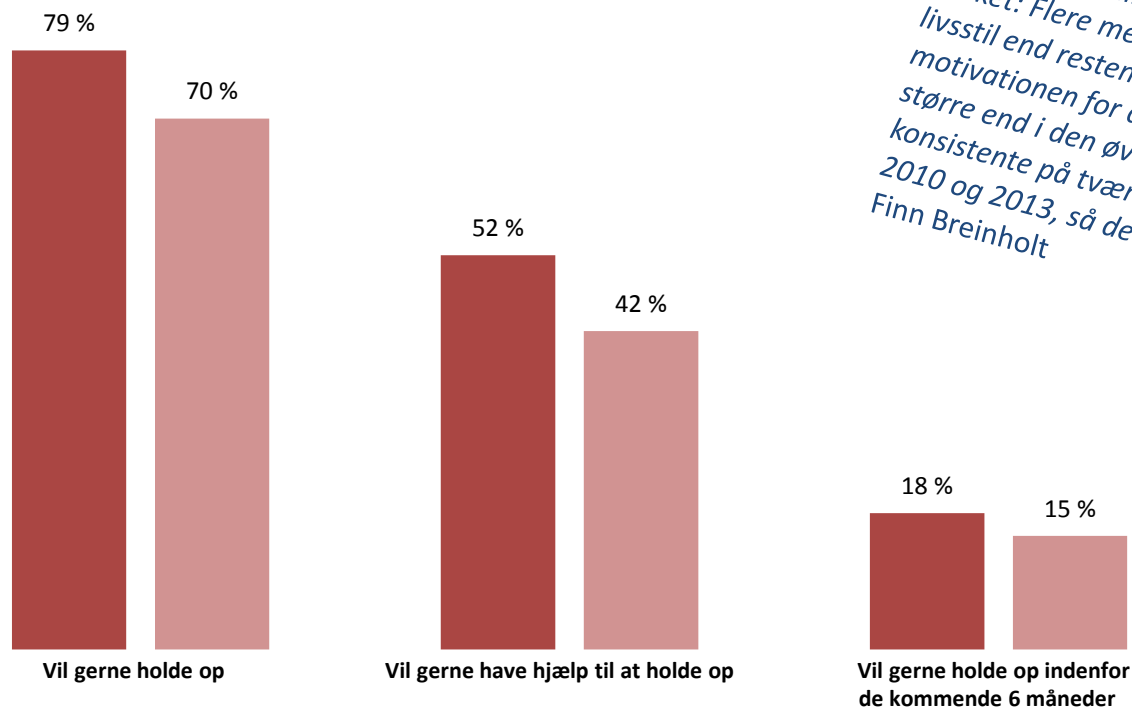

Vi professionelle kan have en del forbehold

1. De fleste har **ikke lyst til at stoppe**
2. - og bruger ofte rygning som **selvmedicinering**
3. De har også meget **sværere ved at stoppe**, fordi de har så meget andet at slås med
4. - og vi er bange for, at de skal lide **endnu et nederlag**
5. Der kan opstå **forværring af deres psykiatriske symptomer** – fx skride over i en ny psykose eller depressiv episode.
6. Kan de psykiatriske patienter overhovedet **rummes** i de kommunale rygestoptilbud?

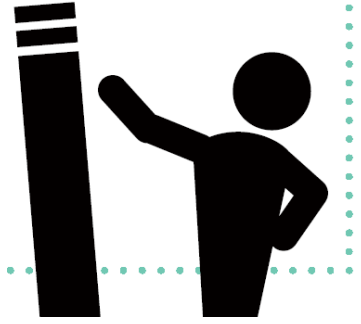

De fleste har ikke lyst til at stoppe ...

- Dagligrygere med en psykisk lidelse af mere end 6 måneders varighed
- Alle dagligrygere

"Fra vi lavede de første opgørelser på Hvordan har du det?-data tilbage i 2006 har det bare stået og blinket: Flere med psykisk sygdom har en risikabel livsstil end resten af befolkningen, MEN motivationen for at ændre livsstil er til gengæld større end i den øvrige befolkning. Resultaterne er konsistente på tværs af undersøgelserne i 2006, 2010 og 2013, så det er meget robuste tal"
Finn Breinholt

Og bruger ofte rygning som selvmedicinering

Rygestop er forbundet med **bedring i depression, angst, stress og oplevelse af livskvalitet** sammenlignet med fortsat rygning

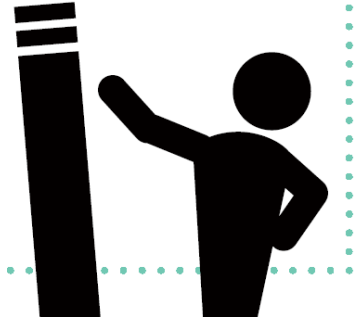
ASH Scotland: Smoking and mental health: a neglected epidemic. A review of the evidence on smoking and mental health. 2015

Rygere har dobbelt så stor risiko for at udvikle psykoser –
selvmedicinering eller udløsende faktor?

Gurillo P, Jauhar S, et al. Does tobacco use cause psychosis? Systematic review and meta-analysis. Lancet Psychiatry 2015;2(8):718-25.

Mange psykiatriske patienter er **bekymrede** for rygningens skade på eget helbred og for at skade andre med passiv rygning

C Pisinger: Rygestop i psykiatrien. Er der evidens nok til at anbefale rygestopaktiviteter? Litteraturgennemgang. Forskningscenter for Forebyggelse og Sundhed, 2006

De har **også** meget sværere ved at stoppe

Rygning er deres mindste problem ...

Det er de svære, der er tilbage ...

Nogen gange finder vi ud af, at det ikke er rygning, borgeren skal arbejde med første ...

Nogen gange ved jeg bare, at det her ikke vil lykkes ...

Får de samme tilbud om hjælp til rygestop, som alle andre?

Data?

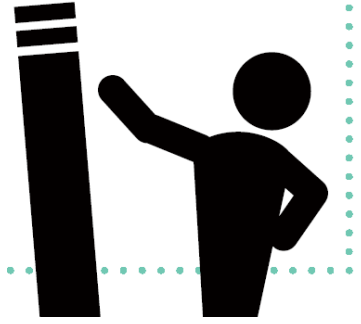

Og vi er bange for, at de skal lide endnu et nederlag

Et normalt problem ligesom alle andre

Og jeg håndterer det ligesom alle andre ved at deltage i et rygestopforløb

Varsomme med at 'isolere' sindslidende i forløb i 'eget miljø' - og sammen med andre sindslidende?

Og der kan opstå forværring i deres psykiatriske symptomer

Depression

Rygestop hos både raske og psykisk syge medføre depressive symptomer

Nogle undersøgelser tyder på, at rygere der tidligere har haft depression, har højere risiko for en ny depression ved rygestop – det handler om et fåtal

Skizofreni

Modstridende fund ift. skizofreni: Nogle undersøgelser har rapporteret tilfælde med forværring, nogle ikke vist negativ indvirkning og andre bedring af symptomer ved rygestop

Bivirkninger

Der er interaktion mellem komponenter i tobak og nogle former for psykoaktiv medicin, resulterende i en hurtigere medicinmetabolisme og behov for øgede medicindoser

Fattigdom

En stor andel af psykiatriske patienters ofte lave indkomst bruges på tobak.

Bekymring

Mange psykiatriske patienter er bekymrede for rygningens skade på eget helbred og for at skade andre med passiv rygning

Kan de overhovedet rummes i de kommunale rygestoptilbud?

Individuelle, fleksible forløb og håndholdte forløb

Måske skal der nogle gange bare lidt mere støtte til

Rygestoprådgivernes egne holdninger

Kræver ikke særlige forløb eller specielle kompetencer

- "blot" erfarne og dygtige rådgivere!
- satse på kompetenceudvikling – herunder supervision, få rådgivere og et fagligt miljø
- det er ikke mindre komplekst at arbejde med rygestop end at arbejde med misbrugsbehandling

Hvordan overhovedet komme ind og spille på hospitalets banehalvdel?

*Grundigt sætte sig ind i **politiske og ledelsesmæssige mål** samt **organisatoriske og praktiske rammer** for rygestopindsatsen i regionen og på hospitalet*

Ind af hoveddøren - løse nogle af ledelsens skal-opgaver?

Sundhedsaftalen Region Midt

Rygning – Systematisk indsats for at mindske tobaksforbruget

Hvorfor?

- Rygning er en af de væsentligste forebyggelige enkelt-risikofaktorer i

Hvordan?

- Praktiserende læger og hospital henviser borgere til kommunale rygestoptilbud (såfremt der ikke i eget regi er et relevant rygestoptilbud).
- Henvi sning gælder for borgere generelt og i særdeleshed for storrygere, borgere med nyopdaget kronisk sygdom, KOL-patienter, gravide eller borgere, som skal opereres
- Styrke frontpersonalet i at have opmærksomhed på rygevaner.

Hvem, hvad og hvornår?

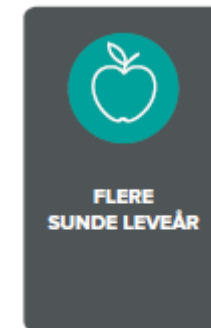
- Praktiserende læger og hospitaler henviser til kommunale forebyggelsestilbud.
- Kommuner, almen praksis og hospitaler – herunder jordemødre – udvikler i aftaleperioden en systematisk indsats, der øger rekruttering af rygere til rygestopindsatserne, og sikrer alle rygere får rådgivning om rygestop og relevant henvisning til (målrettede) rygestoptilbud

PSYKIATRI PLAN

Bedre behandling og længere liv til flere med psykisk sygdom

Nationale mål for sundhedsvæsenet

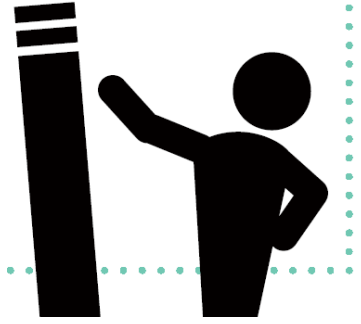

Sandsynliggør effekt og sikker implementering

Hvordan arbejder hospitalet med implementering af nye tiltag?

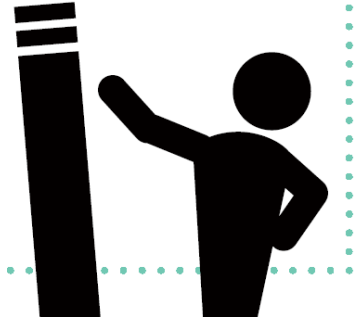
- Databaseret kvalitetsudvikling
- PDSA-cirklen
- Pilotafprøvning og småskala-tests - hyppig opfølgning
- Pba. pilot hospitalsledelsesbeslutning om evt. spredning
- Osv.

I gang med piloten på afsnitsniveau

Åh nej – ikke endnu et projekt ...

- Ikke raketvidenskab – VBA en meget enkel henvisningsmetode
- Sådan en video vil vi også gerne ha ...
- Bruge Staben og afsnittets nøglepersoner – ‘skåne’ klinikken
- Designe meget enkle procedurer
- Løbende tage hånd om problemer
- Hyppig tilbagemelding - vise at det virker! – og giver mening
- Planlæg en succes

Beslutning om spredning til hele hospitalet

**Gode resultater, glad personale og glade kommuner
- sandsynliggør sikker implementering til drift**

Skitse for implementering og bruge de eksisterende strukturer og metoder!

- Retningslinje i e-Dok (dokumentstyringssystem)
- E-læringskursus i Plan2Learn (kompetenceportal)
- Standardplan i Midt-EPJ
- Tilrettelægge og understøtte arbejdsgange
- Kommunikationsplatforme
- Organisering og opfølgning

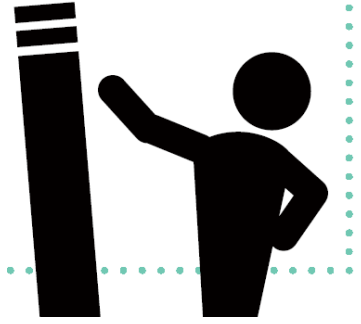

Planlægge spredningen

Tovholder på stabsniveau!

- må jeg sidde her og arbejde?

- Udpegning af tovholdere på afdelingsniveau - **hospitalsledelsen og afdelingsledelser**
- Dokumentation og henvisning fra Midt-EPJ i samarbejde med **Klinisk IT-konsulent**
- E-læringskursus organiseres og ledelsesgodkendes i samarbejde med **e-læringskoordinator**
- [Retningslinje i e-Dok](#) i samarbejde med **dokumentkoordinator** – godkendes af hospitalsledelsen
- Kommunikationsplan i samarbejde med **kommunikationsafdelingen**
- Plan for monitorering af fremdrift i samarbejde med **kvalitetsafdelingen**
- Implementeringsguide og aktivere implementeringsstøtte i bredt samarbejde
- Information om den kommende indsats i relevante **ledelsesfora og nøglepersonsnetværk**

OG så endelig i gang med spredningen

Gøre det nemt for tovholderne at implementere og følge op!

5 opgaver

1. Kommuniker indsatsen til personalet
2. Tilrettelæg og understøt arbejdsgange
3. Undervis personalet
4. Fordel posters, flyers og evt. lommekort
5. **Følg op og fasthold!**

3 måneder til gennemførslen

Den enkelte kliniker i en travl hverdag

Meningsfuldt

Er det godt for min patient? Virker det?

Kompetencer

Kan jeg finde ud af at tale ryggestop?

Oplevelse og følelse

Oplever jeg det som respektfuldt overfor patienten?

Arbejdsgang

Ved jeg hvem der gør det? Og hvornår i forløbet?

Enkelt og hurtigt – nogle gange lige frem en lettelse

Er det nemt og hurtigt at gennemføre indsatsen? - og at dokumentere den og sende henvisning fra EPJ? Hvad skal jeg vide om de kommunale ryggestopforløb
- jeg har travlt

Udfordringer

Hvem kontakter jeg, hvis jeg oplever udfordringer?

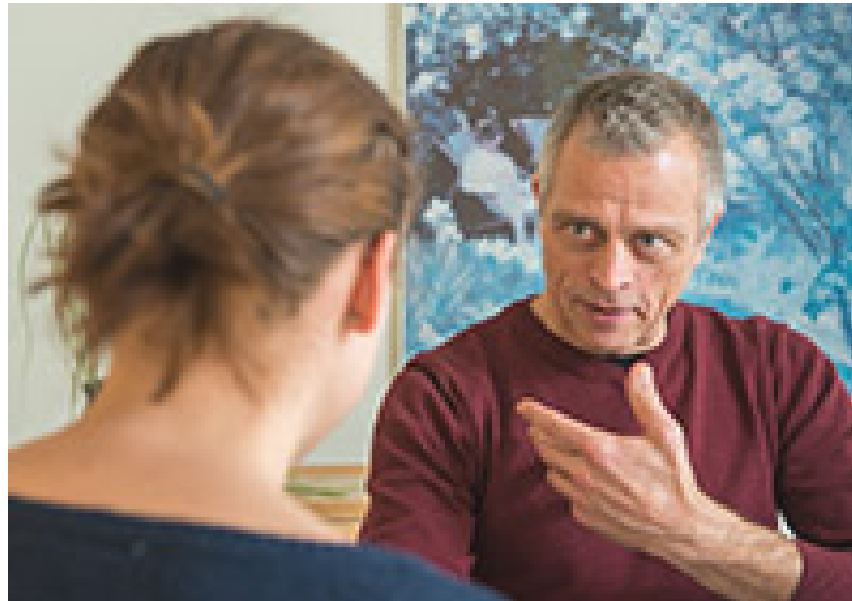
Hyppig opfølgning

Virker det? Hvor mange henvisninger sender vi? Modtager de henvisningen – og kontakter borgeren? Holder deltagerne op med at ryge?

VBA om rygestop er taget godt imod

www.vba-hospital.dk